

Motolská nemocnice si připomíná 80 let od svého založení

Praha 23. února 2023 – Historie největší české nemocnice se začala psát ve 30. letech 20. století. Tehdy byly nemocničním fondem zakoupeny pozemky v pražském Motole. V letech 1937 a 1938 se pak začalo s přípravnými pracemi na výstavbu nemocničního zařízení s kapacitou 1300 lůžek.

Po obsazení nejprve Sudet a poté i území druhé republiky nacistickým Německem vznikla potřeba zajistit i pro Čechy v dostatečné míře civilní lůžka v Praze. Původní plán okrskové nemocnice byl proto zjednodušen a v roce 1941 bylo rozhodnuto vybudovat v Motole provizorní barákovou nemocnici. Cena stavby byla 30 milionů protektorátních korun, cena vnitřního zařízení 6 milionů. **Částečný provoz nemocnice byl zahájen počátkem ledna 1943.** Primariáty byly obsazeny většinou profesory, jejichž kliniky byly zavřeny v důsledku uzavření českých vysokých škol.

Uvažovalo se o maximální životnosti nemocnice 10 let, a proto byly jako hlavní stavební materiál použity dřevo, tvárnice a cihly. I přesto sloužily některé budovy pro léčebné účely až do roku 1997 a na svém místě stojí dodnes.

V roce 1948 byla k motolské nemocnici připojena budova Masarykova ústavu. Ta sloužila k léčení lupusu pomocí koncentrace slunečního světla. Po připojení byla celá budova s kapacitou sto lůžek určena pro léčení infekčních hepatitid a dodnes v ní, stavebně odděleně od ostatních budov, sídlí Infekční oddělení.

50. léta byla pro nemocnici dobou růstu, vznikalo zde množství nových laboratorních oddělení a klinik. První investiční úkol na stavbu Městské nemocnice v Motole byl vypracován již v roce 1953. Projektovou přípravu provázelo velké množství průtahů. Ty však paradoxně ve výsledku do projektu přinesly mnoho pozitivních změn. Projekt byl architektonicky koncipován jako celek, jehož základem jsou dva vysokopodlažní monobloky, jeden pro léčbu dětí a druhý pro léčbu dospělých, spojené budovou s pracovišti komplementu a laboratoří potřebných pro obě části. **Výstavba nemocnice v Motole v moderní podobě byla zahájena položením základního kamene 23. dubna 1964.** Stavba se od počátku potýkala s řadou technických a organizačních problémů. Dětská nemocnice na Karlově měla být zbourána do roku 1969 a hrozilo reálné nebezpečí, že dětský monoblok nebude dostavěn včas.

V roce 1961 byl schválen projekt výstavby nemocnice. Projekt počítal s orientačním nákladem 263 milionů československých korun, který se však v průběhu výstavby ukázal jako značně podhodnocený a konečná cena přesáhla 874 milionů československých korun. Další komplikace přinesly i události spojené se vstupem vojsk Varšavské smlouvy do Československa a následnou normalizací. V roce 1968 převzala nemocnice křídlo A nového monobloku, v roce 1969 křídlo B. Křídlo C bylo předáno až po slavnostním otevření nemocnice, které proběhlo 9. prosince 1970. Plánované dokončení první stavby bylo v prosinci roku 1975. V rámci dostavby areálu byla postavena také svobodárna sester se 750 lůžky a krytý parking s místy pro 500 automobilů.

Na gynekologicko-porodnickém oddělení byl v roce 1981 otevřen nový pavilon, ten byl vybudován v akci Z za 18 měsíců.

V roce 1986 byla v areálu nemocnice otevřena budova Léčebny dlouhodobě nemocných. Praha tak dostala dalších 390 lůžek s veškerým potřebným sociálním vybavením. V osmipodlažní budově měli nemocní k dispozici speciálně upravené koupelny, rehabilitační zařízení i stomatologickou ordinaci.

Dle původních plánů měla hrubá stavba, kterou měl tvořit monoblok pro dospělé s 810 lůžky, objekty vstupního bloku a polikliniky začít již v roce 1976. K položení základního kamene ale došlo až o deset let později 19. listopadu 1986. Předpokládaná cena byla 4,5 miliardy československých korun a termín dokončení v roce 1992. I stavbu této budovy provázelo mnoho neplánovaných komplikací a v jejím průběhu docházelo k zásadním změnám projektu. Koncem roku 1989 do výstavby zasáhla změna politických poměrů v zemi a osud nemocnice byl nejistý. **Nový monoblok pro dospělé se 1414 lůžky byl nakonec slavnostně otevřen po deseti letech výstavby 28. listopadu 1996.** Finanční náklady dostavby dosáhly 6,72 miliard korun českých.

V roce 1997 byla otevřena budova onkologického centra, která byla stavěna od roku 1991 na základě iniciativy přednosty Kliniky dětské onkologie profesora Josefa Kouteckého.

15. prosince 1999 byl slavnostně otevřen pavilon Rehabilitační kliniky.

V roce 2006 byla zahájena rozsáhlá rekonstrukce dětské části nemocnice, jejíž stav byl havarijní a ohrožoval pacienty i personál. Slavnostní otevření nově zrekonstruované budovy proběhlo 24. června 2011, celkové náklady byly 3,15 miliardy korun. V současné době je dětská část nemocnice hodna požadavků vyspělého zdravotnictví 21. století, nachází se zde zrekonstruovaná lůžková křídla, moderní operační sály, urgentní příjem i pracoviště zobrazovacích metod. Jedním z přínosů rekonstrukce a zároveň zajímavých prvků rekonstruované stavby dětské části je také heliport umístěný na střeše přímo nad operačními sály.

V další etapě byla rekonstruována budova polikliniky při dětské nemocnici, jejíž slavnostní otevření proběhlo 6. 12. 2018.

V roce 2020 proběhla rekonstrukce a modernizace ozařoven dle nejmodernějších evropských standardů.

V současné době je Fakultní nemocnice v Motole jedním z největších evropských zařízení svého druhu. Areál je tvořen pozemkem o rozloze cca 348 000 m². Najdete zde celkem 55 klinik a 70 oddělení. Nemocnice má 6 276 zaměstnanců a disponuje 2 238 lůžky. Ročně je zde ambulantně ošetřen více než jeden milion pacientů.

Aktuálně probíhá v budově dospělé části nemocnice rekonstrukce opláštění a kompletní výměna oken s plánovaným dokončením na konci tohoto roku. Dalšími chystanými projekty jsou výukové Simulační centrum s plánovaným dokončením v roce 2025 a Onkologické centrum, jehož brány by se měly pacientům otevřít v první polovině roku 2026.

Kontakt pro média:

Pavλίna Danková, tel: 724 227 503, e-mail: pavlina.dankova@fnmotol.cz

Zdroj:

Čermák, F, Paul, G. Baráková nemocnice v Praze – Motole. In: Česká nemocnice, ročník XII, č. 7, 1942, s. 113-127.

Svobodný, P., Hlaváčková, L. Pražské špitály a nemocnice. Nakladatelství Lidové noviny, Praha 1999. 179 s.

Veselý, M., Hlaváčková, L. Fakultní nemocnice v Praze – Motole. Univerzita Karlova, Praha 1988.

100 let od otevření České dětské nemocnice 1902 - 2002. PR FNM